

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.
Ефективна економіка. 2023. № 4.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.4.40>

УДК 330.14:330.01

*О. В. Шавурська,
к. е. н., ВСП «Житомирський торговельно-економічний
фаховий коледж ДТЕУ», м. Житомир
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9857-1121>*

ІМПАКТ-ІНВЕСТУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД

*О. Shavurska,
PhD in Economics, Zhytomyr trade and economic professional college
of state trade of trade and economics, Zhytomyr*

IMPACT INVESTING AS A TOOL TO RESTORE THE ECONOMY OF UKRAINE IN THE POST-WAR PERIOD

Повномасштабне вторгнення Російської федерації та територію України спричинило занепад в економічному плані, а також до критичного стану природних екосистем, оскільки знищені мільйони гектарів лісу, заміновані землі, в десятки разів збільшено викиди шкідливих речовин в атмосферне повітря. За рік війни обсяг збитків у вигляді знищеного майна досяг 143,8 млрд. дол. США. Для відновлення країни в післявоєнний період необхідним є створення умов для залучення інвестицій. Державна політика в інвестиційній сфері має враховувати трансформаційні зміни в економічних відносинах, зокрема інвестори при обранні інвестиційних проєктів керуються

не лише економічним ефектом, а й соціальним і екологічним значенням проєкту для майбутнього розвитку суспільства.

Імпакт-інвестування спрямоване на досягнення цілей сталого розвитку, зокрема: збереження та охорону навколишнього середовища, забезпечення людству доступу до чистої енергії, протидія зміні клімату, впровадження екологічних технологій з виробничий процес, розвиток освіти та охорони здоров'я. Встановлено, що за 2016-2021 роки імпакт-інвестування на глобальному рівні зросло більш ніж в десять разів, що підтверджує важливість цього виду інвестицій, спрямованих на подолання нерівності.

Для подолання негативного впливу на екологічний стан навколишнього природного середовища України та її відновлення необхідним є залучення імпакт-інвестицій, які б поряд із екологічними та соціальними ефектами мали б і фінансову віддачу. Умовами покращення для розвитку інвестиційної діяльності в є удосконалення нормативно-правового забезпечення інвестиційної діяльності в Україні, забезпечення прозорості бізнесу та захисту інвестицій, зниження податкового тиску. Окреслено переваги та можливості застосування імпакт-інвестування для відновлення економіки України в післявоєнний період.

The full-scale invasion of the Russian Federation and the territory of Ukraine caused economic decline, as well as a critical state of natural ecosystems, as millions of hectares of forest were destroyed, land was mined, and emissions of harmful substances into the atmospheric air increased tenfold. During the year of the war, the volume of losses in the form of destroyed property reached 143.8 billion dollars. USA. To restore the country in the post-war period, it is necessary to create conditions for attracting investments. State policy in the investment sphere should take into account transformational changes in economic relations, in particular, investors when choosing investment projects are guided not only by the economic effect, but also by the social and ecological significance of the project for the future development of society.

Impact investing is aimed at achieving the goals of sustainable development, in particular: preservation and protection of the environment, providing humanity with access to clean energy, combating climate change, implementing ecological technologies in the production process, developing education and health care. It was found that between 2016 and 2021, impact investing at the global level

increased more than tenfold, which confirms the importance of this type of investment aimed at overcoming inequality.

In order to overcome the negative impact on the ecological state of the natural environment of Ukraine and its restoration, it is necessary to attract impact investments, which, along with ecological and social effects, would also have a financial return. The improvement conditions for the development of investment activity in Ukraine are the improvement of regulatory and legal support for investment activity in Ukraine, the provision of business transparency and investment protection, and the reduction of tax pressure. The advantages and possibilities of using impact investing for the recovery of Ukraine's economy in the post-war period are outlined.

Ключові слова: *impact-інвестування, інвестиційний проєкт, сталий розвиток, соціальний ефект, екологічний ефект.*

Keywords: *impact investing, investment project, sustainable development, social effect, environmental effect.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Економіка України перебуває в стадії спаду через військову агресію Російської федерації. В умовах воєнних дій господарюючі суб'єкти не мають змоги працювати на повні потужності, що стало причиною падіння економіки за 2022 рік на 30 %. За рік повномасштабної війни рівень безробіття зріс на 16 % і досяг 25,8 % [4]. У повоєнний період ситуація зміниться незначно, адже держава буде вимушена значні засоби вкладати у відновлення елементарних систем життєзабезпечення пошкоджених у результаті воєнних дій. Власними силами економіка країни не в змозі відновитися. Тому без залучення іноземного капіталу відновлення економіки буде проблемним і тривалим.

Державна політика в інвестиційній сфері має базуватися на створенні мов для фінансування системи забезпечення екологічної, соціальної та економічної безпеки. Саме на цьому етапі відновлення в післявоєнний період відкриється можливість створення таких систем життєзабезпечення, а також

виробничих систем тощо, які б відповідали положенням концепції сталого розвитку. Трансформаційні зміни економічних відносин викликали зміну пріоритетів у інвесторів при обранні інвестиційних проєктів. Нині акцент робиться на соціальному та екологічному значенні проєкту для майбутнього розвитку суспільства.

Для вітчизняної економіки імпанк-інвестування є відносно новим явищем, яке нині є досить актуальним та потрібним для відбудови в післявоєнний період. Інвестори, що займаються імпанк-інвестуванням, перевагу надають інноваційним проєктам у сфері фінансових послуг, енергетиці, охороні здоров'я, виробництві екологічно чистої продукції харчування, тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика імпанк-інвестування висвітлена в працях Ю.В. Єльнікової [1], І.А. Ломачинської [6], О.В. Майстеренко [7], О.В. Марухленко [9], Ю.М. Поліщук [21], Н.Є. Скоробогатової, О.С. Дорошенко [13]. Серед зарубіжних авторів особливості імпанк-інвестування представлені в працях Дж. Блок, М. Хіршманна, К. Фіша [14], Д. Думбія, М.Л. Лаурідсена [15], С. Харцмарк, А. Сассман [20] та П. Матос [8]. Екологічні аспекти імпанк-інвестування розкриті в працях Ю.В. Єльнікової та П. Матоса. Соціальне значення імпанк-інвестування продемонстровано у статтях О.В. Майстеренко, О.В. Марухленко, І.А. Ломачинської. Однак, на сьогодні потребують особливої уваги дослідження щодо відновлення економічної, екологічної та соціальної безпеки України у післявоєнний період зокрема із залученням імпанк-інвестицій.

Постановка завдання. Метою дослідження є розвиток теоретичних і практичних положень імпанк-інвестицій, спрямованих на відновлення екологічної та соціальної безпеки України в післявоєнний період на засадах сталого розвитку для забезпечення відновлення економічної активності господарюючих суб'єктів, а також зниження антропогенного впливу на стан природного середовища.

Виклад основного матеріалу дослідження. Початок війни в Україні спровокував глобальну енергетичну і продовольчу кризу, яка сприяла різкому зростанню інфляції, кризі вартості життя та тиску на найбільш вразливі та найуразливіші верстви суспільства. Погіршення економічних умов створює додаткові ризики, які можуть негативно вплинути на людей і громади. Повномасштабне вторгнення Російської федерації та територію України спричинило занепад в економічному плані. Під час війни руйнувань зазнає інфраструктура країни, промислові підприємства, в критичному стані перебувають природні екосистеми. Станом на 22.03.2023 року обсяг збитків у вигляді знищеного майна під час війни склав 143,8 млрд. дол. США (рис. 1), що гальмує економічний розвиток країни.

Рис. 1. Збитки від знищення майна під час повномасштабної війни на території України станом на 22.03.2023 року

Джерело: Складено автором на основі [3].

Рис. 1 демонструє, що найбільше збитків завдано від руйнування житлових будинків (37,27 %) та від руйнування інфраструктури (25,17 %).

Збитки завдані активам підприємств становлять 11,3 млрд. дол. США чи 7,86 % в структурі втрат.

Прямі інвестиції є одним з джерел фінансування розвитку економіки. Слід відмітити, що за період 2013-2022 рр. їх розмір значно коливався (рис. 2), що напряду залежало від політичних факторів, а саме російсько-української агресії.

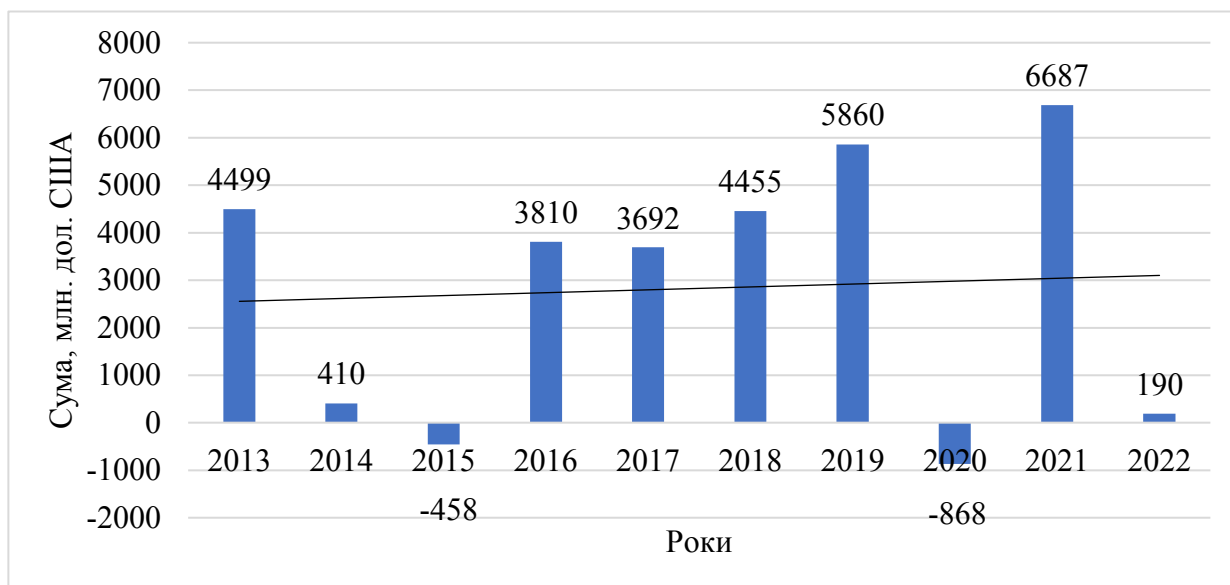

Рис. 2. Динаміка прямих інвестицій в економіку України за 2013-2022 роки

Джерело: Складено авторам на основі [12].

Так, у 2014-2015 роках обсяг іноземних інвестицій стрімко знизився через війну на сході України. З 2017 до 2020 року обсяг прямих вкладень в економічний розвиток України мав стійку тенденцію до зростання – на 2050 млн. дол. США (53,80 %) порівняно з 2016 роком. У 2022 році через війну відбулося стрімке скорочення інвестицій на 6497 млн. дол. США (97,16 %) порівняно з 2021 роком.

До ключових переваг залучення інвестицій для вітчизняних господарюючих суб'єктів відносимо: орієнтація на якісні характеристики виробленої продукції, вдосконалення законодавчої бази, спрямованої на захист іноземних інвестицій, розвиток спеціальних районів, що

представляють інтерес для інвестування, побудова суспільства з високим рівнем життя.

Залучення капіталу для відбудови економіки України має враховувати світові тенденції вимог до капіталовкладень. Міжнародні інвестори при виборі інвестиційних проєктів нині керуються не лише економічними інтересами, а й враховують соціальне та екологічне значення.

Прийняття рішення про інвестиційні вкладення є однією з найбільш складних задач управління. Тут до сфери зацікавленості інвестора входять практично всі аспекти діяльності підприємства, зокрема: майновий стан, ліквідність, доходи і витрати, рентабельність діяльності, податкові умови, стану і перспектив розвитку ринку та фінансування проєкту.

Імпакт-інвестування як вид інвестування з'явився у 2007 році, коли цей термін вперше було використано в Фонді Рокфеллера [7] та передбачало обрання проєктів для капіталовкладень з соціальними та екологічними ефектами для вирішення нагальних світових проблем. За прогнозами фінансистів імпакт-інвестиції за 10 років мали зрости до 400 млрд дол. [13]. Фактично ж до 2021 року їх обсяг у 2,9 рази перевищив прогнозний і склав 1145 млрд. дол. (рис. 3).

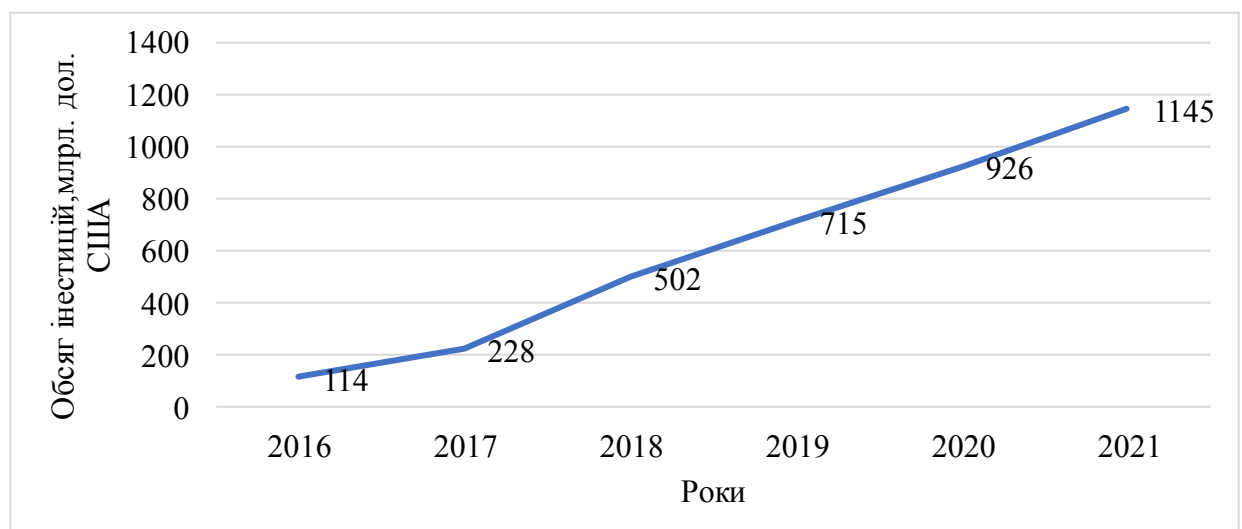

Рис. 3. Динаміка обсягів світового ринку імпакт-інвестування за 2016-2021 рр.

Джерело: Складено авторам на основі [16, 17, 18, 19].

Спостерігається тенденція до зростання світового ринку імпаکت-інвестицій за 2016-2021 роки на 1031 млрд. дол. США чи в 10 разів. За прогнозами аналітиків очікується, що глобальний ринок імпакт-інвестування зросте з 354,41 мільярда доларів США у 2021 році до 423,46 млрд. дол. США у 2022 році за середньорічного темпу зростання (CAGR) 19,5 %. Очікується, що ринок імпакт-інвестування зросте до 823,83 мільярда доларів у 2026 році при середньорічному темпі зростання 18,1% [19].

Стрімке зростання імпакт-інвестування на глобальному рівні підтверджує важливість інвестицій, спрямованих на подолання нерівності. Крім того, глобальні ініціативи, які могли б змінити підхід компаній до впливу, набирали обертів, зокрема рекомендації Ради з міжнародних стандартів сталого розвитку Фонду МСФЗ щодо стандартів сталого розвитку та розкриття інформації, пов'язаних із кліматом.

Для відновлення держави постає нагальна потреба зміни техногенного типу розвитку через інтеграцію екологізації економіки. Екологічний стан країни є кризовим, що викликано знищенням мільйонів гектарів лісу, мінуванням земельних і водних ресурсів, збільшенням в десятки разів викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря, тощо. У соціальному плані воєнні дії призвели до погіршення життя (здоров'я та добробуту населення, якості продуктів харчування, питної води, руйнування житла), міграції та зростання безробіття.

Ключовим стратегічним напрямом державної політики програм в післявоєнний період має бути відновлення довкілля та природо-ресурсного потенціалу країни. Нестача інвестиційних ресурсів та складнощі у залученні іноземних інвесторів гальмують процеси відновлення економіки.

На рис. 4 представлено галузеву структуру імпакт-інвестування за 2021 рік.

Рис. 4. Галузеву структуру імпакт-інвестування за 2021 рік

Джерело: Складено авторам на основі [18].

У 2021 році найбільше імпакт інвестицій було вкладено в фінансові послуги 20,53 %, енергетику 19,98 %, охорону здоров'я 11,68 %, виробництво продуктів харчування та агропромисловий комплекс 9,95 %.

Проведений огляд наукових статей дозволив виокремити 3 підходи до трактування дефініції «імпакт-інвестування» (рис. 5).

Рис. 5. Підходи до трактування дефініції «імпакт-інвестування»

Джерело: Складено авторам на основі [2, 6, 7, 8, 9, 13, 14, 15, 21].

Таким чином, імпакт-інвестування передбачає повернення вкладеного капіталу з нульовою або невисокою рентабельністю. Крім того, цей вид інвестування спрямований на досягнення цілей сталого розвитку, зокрема: збереження і охорону навколишнього середовища, забезпечення людству доступу до чистої енергії, протидія зміні клімату, впровадження екологічних технологій з виробничий процес, розвиток освіти та охорони здоров'я.

Global Impact Investing Network найбільша установа некомерційного характеру, діяльність якої направлена на популяризації імпакт-інвестування. Представники цієї установи виокремили критеріїв віднесення вкладень до impact-інвестицій:

По-перше, цілі визначення – конкретизація ключових задач і цілей проєкту з визначенням очікуваних ефектів.

По-друге, повернення вкладеного капіталу через тривалий період. Такі проєкти можуть мати негативну або нульову рентабельність, при тільки при умові досягнення вагомого соціального впливу або остаточного вирішення певної проблеми [21]. Наприклад, інвестування коштів в відновлення лісових насаджень, поліпшення каналізаційних мереж та очисних споруд, тощо.

Відбудова України в післявоєнний період має організовуватися на засадах сталого розвитку та потребує створення умов для залучення іноземного фінансування (рис. 6).

Таким чином, вкладення коштів у сталий розвиток спрямоване на досягнення дострокових конкурентоспроможних результатів та створенню позитивного впливу на суспільство та довкілля.

Для залучення інвестицій на державному рівні були прийняті зміни до нормативно-правових актів, зокрема: до Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV щодо обов'язковості формування Звіту про управління для великих господарюючих суб'єктів. Середні підприємства мають право не відображати у звіті про управління нефінансову інформацію [10]. Складання звіту з управління направлене на формування фінансового та нефінансового інформаційного забезпечення, що

демонструє стан розвитку підприємства та ідентифікує ключові ризики та невизначеності його діяльності, зокрема про соціальну та екологічну діяльність господарюючого суб'єкта. Це дозволяє потенційним інвестором оцінити основні аспекти діяльності господарюючого суб'єктам і прийняти рішення про доцільність інвестування коштів.

Рис. 6. Взаємозв'язок концепції сталого розвитку та імпакт-інвестування

Джерело: Складено авторам на основі [10, 11].

Здобутки країни у досягненні цілей визначається за допомогою Індексу ЦСР. Відповідно до звіту «Sustainable Development Report» за 2019 рік до першої п'ятірки лідерів за цим індексом віднесено: Данія (85,2), Швеція (85,0), Фінляндія (82,8), Франція (81,8), Австрія (81,1), а Україна займає 41 місце з 72,8 балами [5].

Таким чином, імпакт-інвестування спрямоване на управління потенційними ризиками у довгостроковій перспективі. Стратегічне партнерство та співпраця стали ключовою тенденцією, які набуває популярності на ринку імпакт-інвестування. Наприклад, у листопаді 2020 року RepRisk, швейцарська компанія, яка працює в сфері екологічного, соціального та корпоративного управління, у партнерстві з Apex Group Ltd. запропонувала дані про ризики ESG (екологічні, соціальні та врядування) шляхом аналізу в режимі реального часу для своїх портфолію клієнтів [18]. Цей інструмент надає дані про приватні компанії та дозволяє отримати неперевірену інформацію ESG про приватні компанії та їхніх інвесторів. Крім того, цей інструмент допомагає їм пропонувати своїм клієнтам статистичні дані для прийняття кращих інвестиційних рішень.

Крім того, у грудні 2020 року Root Capital, американська інвестиційна компанія, уклала партнерство з Keurig Dr. Pepper на суму, яка не розголошується. Завдяки цьому партнерству обидві компанії зосереджені на допомозі малим фермерським підприємствам протистояти кризі COVID-19. Крім того, це допомагає відновити середньостроковий бізнес і переглянути його стратегії зростання та успіху в довгостроковій перспективі.

У січні 2022 року M&G plc, британська компанія, яка займається імпакт-інвестуванням, придбала Responsibility investments AG («responSAbility») [18]. Завдяки цьому придбанню M&G plc прагне зміцнити свою міжнародну присутність і пріоритети

Отже, ведення бізнесу на засадах сталого розвитку дозволяє одержати господарюючим суб'єктам певні переваги, зокрема:

По-перше, фінансові переваги – розкриття інформації про соціальну діяльність підприємства та його вплив на стан природного середовища дозволяє потенційним інвесторам ознайомитися з його діяльністю та виявити всі потенційні ризики та прийняти рішення про доцільність капіталовкладень.

По-друге, екологізація діяльності (перехід на цифрові документи зменшує витрати підприємства на МШП і сприяє зменшенню вирубки лісових насаджень, тощо).

У табл. 1 представлено ключові відмінності між імпакт-інвестуванням та іншими видами інвестування.

Таблиця 1. Ключові відмінності між імпакт-інвестуванням та іншими видами інвестування

Ознака	Традиційне інвестування	Інвестиційні програми	Імпакт-інвестування	Венчурна філантропія
Критерії відбору проекту	найвищий рівень прибутковості проекту, найменший термін окупності	вищий рівень прибутковості проекту та його соціальне значення для розвитку території	проекти, що мають соціальне і екологічне значення для майбутнього розвитку території	фінансування благодійними фондами соціальних проектів, пов'язаних з освітою, мистецтвом, медициною
Вид діяльності	промисловість, фінансовий та банківський сектор	транспортна інфраструктура, енергетичний сектор	освіта, охорона здоров'я, АПК, лісовий комплекс,	мистецтво, освіта, охорона здоров'я
Віддача	повернення вкладеного, максимізація прибутку	повернення вкладених коштів, прибуток, створення позитивного іміджу інвестора	орієнтуються на тривалий період окупності. Основне досягнення соціального чи екологічного ефекту	вкладення не повертаються, основне - соціальний ефект

Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5
Результати	економічний ефект для інвестора	соціальний ефект (нові робочі місця, створення об'єктів інфраструктури, тощо). Екологічний ефект (покращення стану природних екосистем)	екологічний ефект (збереження і охорона навколишнього середовища, забезпечення людству доступу до чистої енергії, впровадження екологічних технологій з виробничий процес), соціальний ефект (розвиток освіти та охорони здоров'я), економічний ефект (створення якісно нового продукту чи послуги)	соціальний ефект короткострокового характеру

Джерело: сформовано на основі [8, 9, 13, 14, 15].

Імпакт-інвестування є інструментом у досягненні цілей сталого, який дозволяє отримати інвестору поряд із екологічними та соціальними ефектами і фінансову віддачу. Виокремлено проблеми, які заважають поширення цього виду інвестицій в Україні, зокрема:

По-перше, необхідність внесення змін до нормативно-правових актів для створення сприятливого інвестиційного клімату шляхом врегулювання на законодавчому рівні соціально відповідального інвестування, перегляд адміністрування податків і зборів,

По-друге, середні та малі підприємства перебувають за межею суб'єктів здійснення сталих інвестицій, оскільки не розкривають інформацію нефінансового характеру, зокрема про соціальну та екологічну діяльність господарюючого суб'єкта та ключові ризики та невизначеності діяльності.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Для відновлення економіки України в післявоєнний період потрібен пошук

оптимальних комунікаційних інструментів з інвесторами для залучення капіталовкладень. Імпакт-інвестування є інструментом сталого розвитку, який спрямований на забезпечення конкурентоспроможності, економічної та екологічної безпеки країни. Для залучення цього виду інвестицій для відновлення України в післявоєнний період потребує створення необхідних умов, як: підвищення ролі та важливості соціального інвестування на державному рівні, розвиток партнерства для сталого фінансування інвестиційних проєктів, формування посередницьких платформ для інвесторів, які бажають здійснювати капіталовкладення в сталий розвиток.

Література

1. Єльнікова Ю.В. Відповідальне інвестування у контексті реалізації державної інвестиційної політики: дис. докт. ек. наук: 08.00.03 / Ю.В. Єльнікова. Суми, 2021. 450с.
2. Єльнікова Ю.В. Імпакт-інвестування в запобіганні природних катастроф в Україні (повені та інші форс-мажори). *Вісник Хмельницького національного університету*. 2019, № 6, Том 1. С. 302-312.
3. За рік повномасштабної війни Росія завдала збитків інфраструктурі України на майже \$144 млрд. URL: <https://kse.ua/ua/about-the-school/news/za-rik-povnomasshtabnoyi-viyni-rosiya-zavdala-zbitkiv-infrastrukturi-ukrayini-na-mayzhe-144-mlrd>.
4. Звіт НБУ Просто про економіку (на основі матеріалів Інфляційного звіту за січень 2023 року). URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/prosto-pro-ekonomiku-na-osnovi-materialiv-inflyatsiynogo-zvitu-za-sichen-2023-roku>.
5. Звіти зі сталого розвитку “Sustainable Development Report” (2020). URL: <https://www.sdgindex.org/reports/> (дата звернення: 02.04.2023).
6. Ломачинська І.А. Концептуальні підходи до визначення сутності імпакт-інвестицій. *Бізнесінформ*. 2020. № 2. С. 16–22.

7. Майстеренко О.В. Соціально-відповідальне інвестування: західний досвід. *Ефективна економіка*. 2015. № 10 URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>.

8. Матос Педро ESG-принципи та відповідальне інституційне інвестування у світі: Критичний огляд досліджень; пер. з англ. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 88 с.

9. Марухленко О.В. Impact investing як інструмент розвитку соціального потенціалу. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 8. С. 116–119.

10. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV: станом на 1 лип. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 09.04.2023).

11. Про Стратегію сталого розвитку України до 2030 року: Закон України від 07.08.2018 № 9015 зі змінами та доповненнями. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JH6YF00A?an=332>

12. Прямі іноземні інвестиції в Україні з 2002 по 2022 рр. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/2022/>

13. Скоробогатова Н.Є., Дорошенко ОС. Impact-інвестування: світовий досвід та перспективи застосування в Україні. *Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»*. 2022. № 23. С. 68-76.

14. Block J., Hirschmann M., Fisch C. Which criteria matter when impact investors screen social enterprises? *Journal of Corporate Finance*. 2021. Т. 66, № 6. С. 1–18. URL: https://www.researchgate.net/publication/347349896_Which_criteria_matter_when_impact_investors_screen_social_enterprises.

15. Doumbia D., Lauridsen M. L. Closing the SDG Financing Gap—Trends and Data. IFC. 2019. № 73. P. 1–8.

16. Global Impact Investing Network. Annual Impact Investor Survey 2020. URL: <https://thegiin.org/assets/GIIN%20Annual%20>.

17. Global Impact Investing Network. Annual Impact Investor Survey 2016. URL: <https://thegiin.org/assets/2016%20GIIN%20>.

18. Impact Investing Global Market Report 2023. URL: hebusinessresearchcompany.com/report/impact-investing-global-market-report#:~:text=The%20global%20impact%20investing%20market,least%20in%20the%20short%20term.

19. Impacts - Forecasts to 2026 & 2030 - ResearchAndMarkets.com. URL: <https://www.businesswire.com/news/home/20230118005534/en/Global-Impact-Investing-Market-Report-2022-Ukraine-Russia-War-Impacts-Forecasts-to-2026-2030-ResearchAndMarkets.com>.

20. Hartzmark S., Sussman A. Do Investors Value Sustainability? A Natural Experiment Examining Ranking and Fund Flows. Finance Working Paper. 2018. P. 61. URL: https://ecgi.global/sites/default/files/working_papers/documents/finalhartzmarksussman2.pdf.

21. Polishchuk Y., Kornyliuk A., Ivashchenko A. Investor relations tools for business in smart specialization strategy. Baltic Journal of Economic Studies. 2020. № 6 (4). P 133–140.

References

1. Yelnikova, Yu. V. (2021), Vidpovidalne investuvannia u konteksti realizatsii derzhavnoi investytsiinoi polityky [Investing further in the context of the implementation of state-owned investment policy], Sumskyi derzhavnyi universytet, Sumy, Ukraine.

2. Yelnikova, Yu.V.(2019), “Impact investing in the prevention of natural disasters in Ukraine (floods and other force majeure)”, Bulletin of the Khmelnytskyi National University, vol 1 (6), pp. 302-312.

3. Kyiv School of Economics (2023), “During the year of the full-scale war, Russia caused almost \$144 billion in damage to the infrastructure of Ukraine”, available at: <https://kse.ua/ua/about-the-school/news/za-rik-povnomasshtabnoyi-viyni-rosiya-zavdala-zbitkiv-infrastrukturi-ukrayini-na-mayzhe-144-bln> (Accessed 01 April 2023).

4. NBU (2023), “Report “Just about the economy (based on the materials of the Inflation Report for January 2023)”, available at:

<https://bank.gov.ua/ua/news/all/prosto-pro-ekonomiku-na-osnovi-materialiv-inflyatsiynogo-zvitu-za-sichen-2023-roku> (Accessed 02 April 2023).

5. Sustainable Development Report (2020), available at: <https://www.sdgindex.org/reports/sustainable-development-report-2019> (Accessed 02 April 2023).

6. Lomachynska, I. (2020), “Conceptual approach to the definition of the day-to-day impact-investment”, *Biznesinform*, vol. 2, pp. 16–22.

7. Maisterenko, O. (2015), “Socially responsible investing: Western experience”, *Efficient economy*, vol. 10, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua> (Accessed 05 April 2023).

8. Matos, P. (2020), *ESG-pryntsypy ta vidpovidal'ne instytutsijne investuvannia u sviti: Krytychnyj ohliad doslidzhen'* [ESG and responsible institutional investing around the world: A Critical Review of Research], Lviv Polytechnic Publishing House, Lviv, Ukraine.

9. Maruhlenko, O. (2019), “Impact investing as a tool of social capacity development”, *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 8, pp. 116–119.

10. The Verkhovna Rada of Ukraine (1999), The Law of Ukraine Law of Ukraine “On Accounting and Financial Reporting in Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (Accessed 09 April 2023)

11. The Verkhovna Rada of Ukraine (2018), Law of Ukraine “On the Sustainable Development Strategy of Ukraine until 2030”, available at: <https://ips.ligazakon.net/document/JH6YF00A?an=332> (Accessed 02 April 2023).

12. State Statistics Service of Ukraine (2023), “Direct foreign investments in Ukraine from 2002 to 2022”, available at: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/2022/> (Accessed 05 April 2023).

13. Skorobogatova, N. and Doroshenko, O. (2022), “Impact-investment: global experience and perspectives of application in Ukraine”, *Economic bulletin of NTUU Kyiv Polytechnic Institute*, vol. 23, pp. 68-76.

14. Block, J., Hirschmann, M. and Fisch, C. (2021), “Which criteria matter when impact investors screen social enterprises?”, *Journal of Corporate Finance*,

vol. 6. pp. 1–18, available at:
https://www.researchgate.net/publication/347349896_Which_criteria_matter_when_impact_investors_screen_social_enterprises (Accessed 05 April 2023).

15. Doumbia, D. and Lauridsen, M. L. (2019), “Closing the SDG Financing Gap-Trends and Data”, *IFC*, vol. 73, pp. 1–8.

16. Global Impact Investing Network (2021), “Annual Impact Investor Survey 2020”, available at: <https://thegiin.org/assets/GIIN%20Annual%20> (Accessed 02 April 2023).

17. Global Impact Investing Network (2017), “Annual Impact Investor Survey 2016”, available at: <https://thegiin.org/assets/2016%20GIIN%20> (Accessed 03 April 2023).

18. Impact Investing Global Market Report (2023), available at: hebusinessresearchcompany.com/report/impact-investing-global-market-report#:~:text=The%20global%20impact%20investing%20market,least%20in%20the%20short%20term (Accessed 02 April 2023).

19. Business Wire (2023), “Impacts - Forecasts to 2026 & 2030”, available at: <https://www.businesswire.com/news/home/20230118005534/en/Global-Impact-Investing-Market-Report-2022-Ukraine-Russia-War-Impacts-Forecasts-to-2026-2030-ResearchAndMarkets.com> (Accessed 03 April 2023).

20. Hartzmark, S. and Sussman, A. (2018), “Do Investors Value Sustainability? A Natural Experiment Examining Ranking and Fund Flows”, *Finance Working Paper*, available at: https://ecgi.global/sites/default/files/working_papers/documents/finalhartzmarksusman2.pdf (Accessed 05 April 2023).

21. Polishchuk, Y., Kornyliuk, A. and Ivashchenko, A. (2020), “Investor relations tools for business in smart specialization strategy”, *Baltic Journal of Economic Studies*, vol. 6 (4), pp. 133–140.

Стаття надійшла до редакції 19.04.2023 р.